

סיכום פסיקה בתחום הנזיקין לשנת 2025

ד"ר אסף פוזנר, עו"ד

- מומחים מטעם בימ"ש: **זהירות** – מומחה בימ"ש שמונה בהיעדר תגובה עשוי להיחשב כמומחה מוסכם (סעדון); בקשת רשות ערעור נדחתה.
- אגרות: סוף כל סוף הכרעה בסוגיית האגרות בתביעות מעורבות (4554/24). השוואה בין אגרת נזקי גוף מלאה לאגרה כספית מלאה (כבר לא "אחרי למחוזי").
- ניכוי פנסיה בהיעדר שיבוב: בא המצב על תיקונו וחברת הביטוח הוסיפה את סכום הניכוי (שלום: מ.ב.ח., פלוני נ' כלל). פלוני נ' המאגר (אורנה לוי) – עדיין תלוי ועומד בערעור.
- אחריות שב"ס לאי העברת אסיר לטיפול מידי: הופחתה מחצית הסכום בעליון (גימהור)

חובות עבר (2)

• סוף לסאגת העוברים המוחלפים: האם היולדת היא האם (דנ"א נדחה):

- דעת מיעוט כללית – השופטת ברק ארז.
- הסתייגות לגבי מעמד האב (בן הזוג של האם היולדת) – השופט שטיין.
- האם מדובר בהורות עם כוכבית?
ונעבור למנה העיקרית ולתיק הנזיקי?

• טיוטת חוזר בעייתי בעניין נוהל בנק הזרע:

- צורך בחתימת בת זוג. מנוגד לפלונית נ' שר הבריאות ופס"ד לניאדו.
- הצהרה בדבר היעדר קשר בין התורם ליילוד, אך ציון שהאנונימיות ייתכן ותיפרץ.
- חוסר יכולת לחזור מהתרומה – אם יש ביציות מופרות. מנוגד לפלוני נ' אלמונית.
- נרשם המצב הדמוגרפי כולל דת (ואם כהן) – האם הדת מהווה נתון רלוונטי בטיפול רפואי?
- צריך לייעץ למקבלת התרומה שהיא יכולה להיוועץ עם סמכות דתית. כיצד מסתדר עם פלונית נ' שירותי בריאות?

"חזקת השקר"

• חיון: *Falsus in Uno, Falsus in Omnibus*

מפסקי הדין הפופולריים. אוזכר 780 פעמים, ועיינו בו 9,707 בכלל, ו-1,315 בשנה האחרונה.

• פלונית (השופטת טולקובסקי): אם קיימת הודאה באחריות – השקר לא יוביל לדחיית התביעה.

• מלכה (השופט יצחק כהן): טיפשות אינה עילה לשלילת תגמולי ביטוח (גם אם שיקרו לחוקרת).

• נעים (השופט כשר): הסתייגות מוחלטת מחזקת השקר (תוך אזכור דכנאס)

דיני ביטוח וריבית מיוחדת

- ג'נשוילי: בתי משפט מהססים לקבוע ריבית מיוחדת, וגם כשנקבע שליברה טענה טענות סרק ניתנו רק הוצאות מוגברות.
- שחר נ' איילון (השופט כשר): **פסק דין חשוב** סקירה מלאה על 28א. קביעה שצריך לחייב באופן רגיל בריבית מיוחדת.
- דחייה בידי חברת ביטוח בשל אי שת"פ: **נטל ראיה כבד על המבטחת**. רק אי שיתוף פעולה של המבוטח עצמו (ולא עובד המבוטח). יש להוכיח את הנזק שנגרם מהיעדר השת"פ (איפראימוב).
- AIG (השופט כשר בהרכב): **פסק דין חשוב** הוספת סכום הוצאות של המבוטח בגין עו"ד לגובה הפוליסה.

1. תיקון ועצירות דרך :

- נהג אופנוע שירד לבדוק מספר טלפון : עדיין משתמש באופנוע (קרנית).
- אישה שהסיעה ילדות רעבות שמיררו את חייה (מכירים?) וירדה להביא להן אוכל מתא המטען : הולכת רגל (קרנית נ' מגדל)
- טיפול בצ'קלקה לפני נסיעה : אינו תיקון דרך והפגיעה לא ת"ד (א.מ.צ. שמש)
- הכנסה והוצאה של פעוט וחגירה במושב בטיחות : חלק מכניסה ויציאה לרכב (הפניקס)

2. כלי רכב מנועי :

- נגרר = רכב, גם אם לא מחובר לגורר (מגדל ; ערעור תלוי ועומד)
- מלגזה = רכב, גם בעת העמסה על משאית (ש.שלמה (ב"ש)). גם לאחר שנהג המלגזה עזב אותה והיא התדרדרה (ש.שלמה (ת"א)).
- רכב דו ייעודי שלא שינה ייעודו : אם הפגיעה מכוח חיצוני – לא ת"ד למרות החזקה המרבה (הפניקס)

פלת"ד (2)

2. כלי רכב מנועי (המשך):

- **מוטוקרוס (אסעד):** פלת"ד וחוק הנהיגה הספורטיבית
- מעבר לחוק נהיגה ספורטיבית – מחייב רישיון תחרותי בתוקף
- מוטוקרוס $\neq$ כלי רכב מנועי תחרותי ולא למטרות תחבורה

3. נהגים חסרי ביטוח:

- פדידה (השופט תדמור-בורנשטיין): כתובת לא מעודכנת במשרד הפנים = אשמת הנהג והיעדר ביטוח (למה לא הוגש ערעור? ייתכן בגלל גובה הנזק)
- מנורה (השופטת מור-אל): הולך רגל שנפגע ולא הוכח שהנהג ידע שנוהג בפסילה – חברת הביטוח תחויב כדי לא להטיל את הנטל על כלל הציבור.
- אוקופניאק (השופטת בן-ארי): בתביעת נהג חסר ביטוח לפי פקני"ז, אין להטיל אשם תורם מוסרי בשל היעדר ביטוח; ערעור תלוי ועומד.
- ספאא: **תביעת רכוש**. היעדר רישיון מטעמים טכניים (3 שנים): דיון בחלות השינוי והבחנה בין תביעות גוף לרכוש. למי שמטפל בתיקי העדר רישיון, כדאי מאוד לקרוא.

פלת"ד (3)

4. מומחים :

• 6א או 6ב :

- מעבר ל-6א מחייב הגעת חוות הדעת בפועל לתיק לפני הכרעה ב6ב (ש. שלמה (חיפה)).
- די בחוות דעת אחת כדי לעבור ל-6א באופן מלא (ענבל).

• 6ב – ראיות לסתור :

- מה כדאי? ריבוי פסיקה בעניין ראיות לסתור = < ייתכן ו-6ב הוא lose-lose situation
- הפול (בת ים) : בדיקת שק"ד של הוועדה – למה לא התבקשו תפקודי ראיות חוזרים?
- שומרה (נתניה) : היעדר התייחסות מפורשת למסמכים מצה"ל.
- הפניקס (ב"ש) : הפיכת פסק דין של השלום – אין להסתפק בהנמקה בדבר היעדר עבר משמעותי.
- הפניקס (חיפה) : הוועדה לא החזיקה בכל המסמכים ביחס לעבר (האם להגיש קלסרים?).
- ביטוח ישיר : כשיש ספק ביחס להלך הרוח של הוועדה (צוטט כבר 10 פעמים בשלום).
- כלל : מינוי רדיולוג כשלא ברור אם עיינו בדיסק או הסתמכו על הפענוח של רדיולוג פלסטינאי.
- ש.שלמה (מרכז) : ניתן לבקש ראיות לסתור **בכל שלב** של ההליך.
- האם בימ"ש חושב שיחנך את המל"ל לפירוט ונימוק מלא?? בפועל – חיסול 6ב

פלת"ד (4)

4. מומחים (המשך) :

• 6ב – ראיות לסתור (המשך) :

- ט.כ. : פער בין המל"ל לעדות המומחים אינו סיבה לראיות לסתור ואין למנות כי "לא יזיק".
- שומרה (ירושלים) : פער בין נכות כללית לנכות מעבודה סמוכות (יום אחרי יום) – מתיר ראיות לסתור.
- ביטוח ישיר (נתניה) : ראיות לסתור בשל היעדר מומחה מתאים בוועדה (נוירולוג).
- גם ניזוק יכול לבקש ראיות לסתור (שומרה (ירושלים) ; ביטוח ישיר (נתניה))
- ווישור : ראיות לסתור פותח הכל (חרב פיפיות).

• "מעין (בהיפוך) 6ב" מאוחר ל-6א?

- ש.שלמה (נצרת) : קביעה מאוחרת של מל"ל לאחר חוות דעת אינה עילה למינוי מומחה נוסף
- אם המל"ל קבע נכות מאוחרת בתחום אחר (נוירולוגיה) בניגוד לאורטופד בימ"ש : ראשית ראיה למינוי נוירולוג (ענבל (מרכז)).

• "ראיות לסתור" בעניינים אחרים :

- אין זכות כללית ל"ראיות לסתור" נגד המל"ל (תביעת טרור) – הרש"פ ובן חביב (השופט נחלון).
- הרחבה : הארגון לשחרור פלסטין (השופטת מור-אל) – גם למול פס"ד בהיעדר הגנה כנגד המחבל.
- סבח : דחיית בקשה לראיות לסתור פס"ד מרשיע – כשהודה מטעמי כדאיות

פלת"ד (4)

4. מומחים (המשד):

• 6א:

- הפול (מרכז): מותר לשלוח חוו"ד מומחים מטעם בימ"ש ופרוטוקולי 6ב בתיקים קודמים
- הראל: ניתן להגיש חוו"ד מומחה בימ"ש בתיק אחר, למרות שחברת הביטוח לא צד לו
- הראל2: לא ניתן להגיש חוו"ד מטעם צד בתיק אחר, אפילו אם הוגשה על ידי הנפגע וחברת הביטוח רוצה להגישה בתיק הנוכחי (האם יטופל בדיני השתק שיפוטי?).
- מגדל: לא ניתן להגיש חוו"ד וועדה רפואית במשרד הביטחון אם התובע לא הגיש תביעה על אותה פגיעה אלא לקבל כספים מקצין התגמולים, שכן לא ברור מה היה בית המשפט קובע

• פסילת חוות דעת

- ענבל (קריות): פסילה בגלל עיון בחומרים אסורים – כשתובע לא התנצל ולא אמר שהועבר בטעות.
- הפניקס (מרכז): אי פסילה למרות רישום בודד שקובע נכות (אף שטוב היה להשחירו)
- פלוני: היתר להגיש מסמך של מפקח חינוכי שחושב שיש החמרה, לאחר השחרת משפט.

• מינוי מומחים

- הכשרת היישוב (הנשיא עמית): מגמה מרחיבה של מינויים – גם אם יש חפיפה אפשרית.

פלת"ד (5)

4. מומחים (המשך):

• מינוי מומחים (המשך):

- ביטוח ישיר (מרכז): מינוי לאור מסמך בודד, אין צורך ברצף טיפולי
- הראל: "אם יש ספק – אין ספק" – ממנים גם אם הייתה תאונה נוספת בינתיים, גם עם חפיפה אפשרית וגם אם רק הועלתה "אפשרות" לפיברומיאלגיה
- הפניקס (מרכז): מינוי מומחה תעסוקתי/שיקומי **לפי שק"ד גם ללא בקשה**
- הפניקס (רמלה) מינוי תעסוקתי במקרה של 5% (!) נוירולוגי (נכות קשה קודמת והפסקת עבודה)
- דן ב"ש תחבורה: **החלטה שכדאי לשנן** מינוי מומחים – החלטת ביניים שניתן לעיין בה מחדש לאחר גילוי מסמכים ונתונים חדשים; כאבים – ניתן למנות מומחה כאב גם אם ניתנה חוו"ד מומחה ספציפי לעניין אותו כאב (אינדיקציה קלה לתסמונת נפרדת).

• מינוי מומחים שלא בפלת"ד:

- כללית (השופטת וילנר): מינוי בעקבות המלצת מומחה בימ"ש גם בהיעדר חוות דעת מטעם הצדדים
- לאומית (הנשיא עמית): בר"ר לא ממנים כעניין שבשגרה לאחריות אא"כ עניין רפואי טכני
- קיסר פרמייר (השופטת מור-אל): ההגנה על נפגעי תקיפה מינית תחול גם בתביעה לפי 42א

פלת"ד (6)

4. מומחים (המשך):

• פרוצדורה בבדיקת מומחה:

- ב.ס.: התערבות בשכר המומחה, והיעדר היגיון בדרישה לקבלת תשלום עבור הקלדת חוות הדעת כאילו מדובר בעבודת מומחה; שתי תובנות: (א) בימ"ש חייב לנמק את ההכרעה בבקשת מומחה לשכ"ט, (ב) אם המומחה לא שלח דרישה מראש לשכ"ט – הצדדים חייבים לפנות ולשאול.

• פסילת מומחים מטעם בימ"ש:

- חיים: **החלטה מעניינת** מומחה שנתן חוו"ד לחברות ביטוח ולנתבעת, אבל התובע הסכים למינוי למרות שידע (נזקי רכוש) – בית משפט לא ימנה אותו מאחר והוא "ידו הארוכה".
- כללית (ירושלים): פסילה **לאחר חוות דעת**, בשל אי גילוי מלא בטופס ניגוד העניינים שנתן שירותים לכללית מושלם.
- לאומית (הנשיא עמית): אין להגזים בפסילות; מומחה שהתמחה במקביל לנתבע לפני עשרות שנים ושנותן חוות דעת לשב"ן.
- מ.ס. הגוף והנשמה: היעדר פסילת מומחה כנגד המדינה, **למרות שיועץ קבוע של ענבל לרפואה דחופה ולמרות שנותן חוו"ד רק לנתבעים**. ערעור תלוי ועומד.

מומחים - השלמות

• תביעות נגד מומחים :

- בן מרדכי : סילוק על הסף של תביעה נגד מומחה בימ"ש – 10,000 ₪ הוצאות
- אלדור : **המשך משנה שעברה** לאחר סילוק על הסף ו-18,000 ₪ הוצאות, נקבע בהוצל"פ שאם רוצה לשלם במטבעות צריך לשאת בעלויות השינוע לבנק וההפקדה (ערעור הוגש, ונמשך).

• תביעות נגד עורכי דין :

- פלונית : תביעה בגלל דברים שנכתבו במכתב פניה למומחה בימ"ש – פרסום מותר (13)5 וסילוק על הסף.

• אגב לשון הרע :

- גרנות : **פסק דין עקרוני** גם תאגיד יכול לתבוע נזק לא ממוני (מחלוקת בין השופט שטיין לשופטת רונן האם גם תאגידים כלכליים מסחריים שנמדדים בתשואה, להבדיל מפוליטיים, יכולים).

• מיהו מומחה ?

- סי.אם.די : טיפול ב"טופ איכילוב" בידי ND ו-Phd מטעה והתמורה תוחזר (הדסה בירמן)

פסק הדין של השנה

• פלוני נ' מדינת ישראל – צבא ההגנה לישראל

האם חסינות המדינה מתביעה בנזקי גוף חלה על אוטונומיה?

השופט שטיין – לא.

• סתירה למול פלונית נ' רעות (ייחוד עילה כולל אוטונומיה); האם לא נדרשת הכרעה בין הרכבים?

• התיישנות נמשכת – כל עוד התלונה לא טופלה כראוי (החייל מקבל תשלומים מקצין תגמולים וכאן תבע על כך שהתלונה לא מטופלת)

• לביקורת על פסק הדין – ישראל גלעד במשפטים על אתר

תיקי חבות

• **אשם תורם יוצר אחריות :**

- בלו סקאי : למבורגיני מתפרעת שפגעה במכונית של נהג שיצא לעזור לתאונה אחרת : חיוב הלמבורגיני תוך אשם תורם בלי יצירת אחריות (קסברי) ; ערעור תלוי ועומד.
- שיינר : אשם תורם יוצר אחריות.
- ספאא : מכונית שפגעה במשאית חונה בולטת : אשם תורם של בעל המשאית, אבל לא יוצר אחריות כי היה באור יום? !?!?! האם סוגי אשם תורם שונים?

• **אשם תורם :**

- נתיבות יהודה : אשם תורם לילדים בני 14 שקפצו על טרמפולינה כי ייתכן ודחפו דחיפות קלות שלא בכוונה (אך צודק שבן ישיבה קטין – פיצוי לפי שכר ממוצע).
- נאות חן : אשם תורם לילדים בני 12.5 שטיפסו על פיגום
- מועצה מקומית : אחריות המועצה ומשרד החינוך לפגיעה במוט ברזל (ליד מגרש כדורגל ששיחקו שם בשיעור ספורט) ובאי השגחה.

תיקי חבות(2)

• א.ב.ב: **מפסקי הדין המטרידים** התעללות בתלמידים בת"ת; ערעורים תלויים ועומדים

- פיצוי לחרדים לפי השכר הממוצע.
- אובדן השתכרות לחרדים מגיל 21.
- שלילה מוחלטת של חוות הדעת הפסיכיאטריות מטעם הנתבעים.
- 25% שכ"ט עו"ד.

• **אחריות מעביד:**

- מוסיקארט: מלון אחראי לנזקי עובד שנפגע בטעות מכיסא שנוזק בריב בין עובדות אחרות. ערעור תלוי ועומד.
- מרכז הירידים: כיסא שהתמוטט כשישבו עליו: סי' 41 ומועבר הנטל. מחוזי בערעור לא התערב בשכ"ט מופחת שנפסק, למרות שלא ידע מאיזו סיבה.
- משרד הבט"פ: אחריות הכבאות על פתיחת ציר מוקדמת בעקבותיה נגרם נזק מקריסת ענף לאחר שריפה, ולכן נחשבים כמחזיקים בציר (סי' 41).

1. "פטנטים" של מטפלים

- המרכז להשתלות שיניים ואסתטיקה ר"ר: ביטול תניית בוררות לנזק גוף בהסכם לשירותים רפואיים; שלום: פסילה מלאה, מחוזי: לא חל על רשלנות, ייתכן שעל תשלום.

2. תיקון כתב תביעה והתיישנות

- כללית: הארכת חרבות ברזל; אבל אי מתן אפשרות לתיקון בשל חו"ד מומחה בימ"ש בטענה ש"סותרת חזיתית" את עמדת מומחה התביעה ועילה חדשה; מומחה התביעה – היה צריך בדיקות נוספות, מומחה בימ"ש – צריך להשאיר להשגחה. ערעור תלוי ועומד.
- שניידר: דיון בשאלת רוחב העילה, וקביעה שניתוח מאוחר בתחום אחר הוא עילה אחרת; מוזר, לא הייתה שאלת התיישנות ולכן לא ברורה הכניסה לדיון.
- מאוחדת: מוות בשל רשלנות. התיישנות תביעת האב שהוגשה מאוחר בשל ניתוק מהנער, ומכיוון שלא מוסרי אין ס' 8. **נהפך בערעור** – האפקט המוסרי לא חשוב; פסק דין מוזר – שכן ממילא די היה בהארכת חרבות ברזל (שלא נטענה בידי התובע או השופט).
- טרור: התיישנות מתחילה מהתשלום הראשון ולא כל תשלום בנפרד (השופטת אילני)
- פלוני נ' צה"ל: **הרחבת הגדרת עוולה נמשכת** (מנוגד לנשיא עמית בג'נין ג'נין ולגלעד)

פרוצדורה (2)

3. חסיונות

- פיינטוד : מד"א לא נדרשת למסור פרטי מודיע על תאונה.
- אזור : פרטי מזמין אמבולנס לא יימסרו כי פוגע בנכונות להתקשר. ייתכן שישתנה בעתיד.
- מאוחדת : **חיסיון חוקר פרטי** : תיקון תביעה בהסתמך על ממצאי חקירה מחייב גילוי כל החקירה והזמנת עבודה.

4. אפוטרופוס לדין?

- אבו זייד : השופטת כנפי-שטייניץ – נתבע שנפטר לא ימנו מנהל עזבון זמני כאפוטרופוס לדין, אלא יש לפנות לבימ"ש לענייני משפחה.

5. תשלום על חשבון

- הפול : אין לתת ת"ת לרכישת דירה במחיר למשתכן.

6. מימון תביעות

- **פסקי דין סותרים** : פירט (ערעור תלוי ועומד) – אין להתיר מימון תביעות בת"צ ; לוטונט – יש להתיר מימון תביעות אך צריך להודיע על כך בבקשה לאישור.

פרוצדורה (3)

7. פרוצדורה "דיונית"

- שטרנברג, מירב: כתב תשובה בנפרד לכל כתב הגנה (3 עמודים כ"א); שטר ושוברו בצדו למועדים.
- פלאס: ניתן לשלוח שאלון נפרד לכל בעל דין, עד ההגבלה בתקנות כל אחד בנפרד. צד ששלח יותר שאלות – מנוע מלהתנגד לשאלות שנשלחו אליו.
- זיינה: אין לקצר תהליכים ולמנוע שאלונים. אם בימ"ש מתיר הגשת כתב הגנה עד ימים ספורים לפני קד"מ, ניתן לשלוח שאלון גם אחר כך ואין חובה לכלול ברשימת בקשות.
- ברירת המחדל ברשלנות רפואית היא קדם משפט שלא בזום (תיקון בתקנות) בניגוד לרגיל.

8. עיכוב ביצוע

- מ"י (ת"א): הימנעות מעיכוב ביצוע בניזוקים מבוגרים שצריכים את הפיצוי.

9. ניסוח הסכם פשרה

- IDI (השופט ברוזה): **חשוב להקפיד על ניסוח**. ניזוק שהתחייב לא לפנות למל"ל – רואים בכך הסכמה ל-329.

רשלנות רפואית

1. גילוי מסמכים מטיפולים רפואיים אחרים

- המשפחה הקדושה: חיוב גילוי דו"חות ניתוח של מטופלים אחרים, תוך השחרת פרטים.

2. מניעת הורות גנטית

- כללית (השופטת סנדר-מקובר): **פסק הדין המעניין של השנה**. יש ליידע מטופלות על שימור ביציות. 690,000 ₪ פיצוי.

3. התאבדות

- טל (השופטת טאובר): **פסק הדין קונטרוברסלי**. אין די בבדיקה ראשונית של 42 דקות, וצריך ליידע את אשת המטופל שהטיפול במרפאה לא מספיק.

4. שיתוק על שם ארב

- מ"י: נטל הראיה על בית החולים שלא השתמשו ביותר מדי כוח.

רשלנות רפואית (2)

5. הולדה בעוולה

- מ"י (ת"א): אי גילוי תאומות סיאמיות, אי שמירת קלטות – אחריות מוגברת למומחי על. ערעור תלוי ועומד.
- משרד הבריאות (השופטת אורנה לוי): חולת סוכרת לא מאוזנת בהריון – תביעה רגילה ולא הולדה בעוולה. טענה שבהמשך היה צריך לבצע הפסקת הריון נדחתה – בגלל תביעות סותרות. לטענה הפוכה: פוזנר, עוולות טרום לידתיות.
- בדרך כלל פיצויי הולדה בעוולה דומים לחיים בעוולה: לא בפטירה מהירה: כללית (י-ס)

6. כפיות טובה?

- מד"א: דחיית טענה שתובעים "כפויי טובה" בשל תביעת המטפלים. בערעור – ההרכב המליץ למשוך, מד"א סירבו. נמתין לפסק הדין.
- יציב: התייחסות לטיפול או "עצה" רפואית כ"חסד" ודחיית תביעה תוך קביעה שלא נדרש רישום כלל. ערעור תלוי ועומד (נדרשה תשובת יציב).

7. ייצוגיות – אי קיום חוזרים

- מכבי: אישור פשרה בייצוגית ביחס להיעדר ניקוי וחיטוי מתמרי אולטרסאונד גניקולוגי.

רשלנות רפואית (3)

8. אוטונומיה והסכמה?

- רמב"ם (השופטת טאובר): היה צריך ליידע מטופלת על סיכונים בלידה וניתוח קיסרי אף שפעלו לפי אסכולה אפשרית; אוטונומיה בלבד, מבלי לבדוק קש"ס.

9. סירוב למתן טיפול

- אסולין: האם מטפל רשאי לסרב לתת טיפול? אזורי ב"ש – מותר אם המטפל מרגיש מאוים או חוסר אמון (אלימות מילולית); ארצי – לפני סירוב לטפל צריך להתחשב באנשים במצוקה, להזהיר מראש ולהציב תנאים כגון נוכחות אדם נוסף.

פיצויים

1. החלטה שיש לשנן

- שירביט (השופט וינוגרד): אין לפסוק פיצויים ללא פירוט (ואבחנה בין השתכרות לכושר)

2. אובדן השתכרות

- הפניקס (השופטים שחם, רובין וגדעוני): אקטוארי מלא לקטינים גם בנכויות נמוכות; פסק דין עדי שושנה של הנשיא עמית – דן יחיד שאינו הלכה.
- קורבי: הכנסת סטודנט לחשבונאות – דחיית טענה שבמוסד הלימודים נכשלים הרבה.
- רש"פ: 120-150% שכר ממוצע לתלמידים באקדמיה (השופט דראל), מנגד שכר ממוצע רגיל לעתודאי (בהיעדר ראיות) (השופטת זינגר)

3. תשלומים עיתיים

- ביטוח חקלאי: תשלום אחד לתוחלת חיים, תשלום עיתי לאחר מכן.

4. ניזוקים משניים (אלסוחה)

- מגדל: דחיית תביעת חברה לעבודה שראתה את האירוע. ערעור ובר"ע נדחו.
- רש"פ (השופט נחלון): אלסוחה כולל נזק מידי ואובדן מתמשך של אב. אין להפריד.

פיצויים (2)

5. פיצויים לחדל"פ

- מסאעדה: אם הפיצוי ממקור ביטוחי – עובר לקופה. אף **שערעור התקבל**, החלטות דומות נוספות מסתמכות על פסק הדין שבוטל.

6. סושרד/פינץ

- גאירוב: **סושרד** חל בכל מקרה שהיו תלויים בעבר (גם לפני המוות).

7. הקטנת נזק

- דארי, יונגמן: **פסק דין מעניין**. הקטנת נזק לא מחייבת ניזוק להפעיל ביטוח
- חברון: הקטנת נזק באמצעות ביטוח פרטי. דיון בשיקולים השונים.

8. אובדן סיכויי תביעה

- קרופרו: עו"ד שהתרשלו בהיעדר הגשת חוו"ד ובשל כך נדחתה תביעה. דחיית התביעה שכן חיוב הנתבעים ב"אובדן סיכויי תביעה" יהיה בגדר ניחוש פרוע.

פיצויים (3)

5. זהות התובע

- יועמ"ש נ' גולן: לא ניתן להגיש ייצוגית כנגד פולקסוואגן בשל זיוף נתוני זיהום, כל עוד לא הוכח שנפגע באופן אישי. הנשיא עמית – אין הטיה נשנית; השופטת רונן – דעת הרוב נטתה לכך שיש הטיה נשנית.

6. החלטה שכדאי לשנן

- גראניק: מומחה התלבט אם התאונה "טריגר או גרימה", בית משפט פסק שייתכן שחשוב לטיפול אך לא חשוב לפיצויים.

7. שב"ן

- בני עקיבא: פסיקת שב"ן חלקי: הימנעות משב"ן מלא כי היה עוד קודם. פסיקה חלקית כי ייתכן ויידרש בעתיד. המשך ה"מרד" נגד פסק דין השב"ן?
- יראנובסקי: האם קופ"ח בשב"ן היא מוסד רפואי לעניין תיקון 102? **הסתיים בפשרה ותשלום חלקי**, והצהרה של המל"ל שזה כלול בטיפול רפואי. למרות זאת, המל"ל ממשיך לתבוע בהליכים אחרים (השתק שיפוטי? ומה עם חובת ההגינות המוגברת: מל"ל נ' מד"א)

ניכויים

1. ניכויי מל"ל

- תביעה שנבלעה: זכאות ל-25% גם בהיעדר זכות לשיבוב לפי תיקון 102 (פלונית וסוראסקי – השופטת טולקובסקי, כהן – השופט לבני, כללית – השופט אברהם).
- הפול: אין ניכוי רעיוני על בסיס שק"ד קצין התגמולים לתבוע את המל"ל.
- המרמן: אין ניכוי רעיוני בתביעת מל"ל שהתיישנה (תשלום מלוא הנזק, והיעדר סכנת שיבוב).
- שומרה: אין ניכוי אם התובע בחר בנכות כללית ולא נכות מעבודה, כי הקצבה גבוהה יותר. ערעור (שהוגש בתוך ימים) תלוי ועומד.
- אבבאו: זכאות תובע להוצאות במל"ל כראש נזק נפרד. אינטרס המבטחת שימצה זכויות.

2. ניכויים נוספים

- מנורה (הנשיא עמית): ניכוי תגמולים בהליך פלילי: עניין שבשק"ד בית המשפט.
- קצין תגמולים: **פסק דין חשוב** איך בוחרים בין נכות כללית לקצין תגמולים.
- קצין תגמולים (2): החזרה לוועדה לצורך הנמקה, שצריכה להיות ברורה לנכה.

3. שכ"ט

- נדאף: עו"ד שנלקח ממנו התיק לפני קצבה (אף שעשה עבודה ראויה) – לא זכאי לשכ"ט.

עוללות

1. וועדת חריגים

- רוז: האם מותר למומחה מטעם הוועדה להתייעץ עם אחרים ללא מסירת פרטים? ארצי – כן. בעליון, בתיקים אחרים, מחלוקת (מצגורה, השופט הנדל – אי אפשר, זדורוב, הנשיא עמית – אפשר).

2. טרור

- FULD: הגנה על אזרחים אמריקאים כנגד גורמי טרור. האם ניתן לאכוף את פסקי הדין בישראל ביחס לפיצוי עונשי "אמריקאיים"?
- רש"פ: פסקי דין רבים. עצם העובדה שנטען שהפסיקו תשלום לא רלוונטית כי כבר מוגדרים כמאשררים וישנה אחריות.
- חוק הפיצוי לדוגמה: השופט שילה – החוק חל על אשרור, וגם על פיגועים שהרשות יזמה.
- הכספים המוקפאים: השופט דראל – גביית הפיצוי הנזיקי לא מוגבלת לכספים המוקפאים (דחיית עמדת המדינה).

על כלבים ואנשים

1. פירס: האם ס' 41א (נזקי גוף) חל על חתולה שנהרגה?
  - האם מדובר בנזק גוף? 17 עמודי אסמכתאות ופסיקה רבה וחולקת.
  - 10,000 ₪ פיצוי. האם מצדיק את התשומות?

כן נזכה לשנה הבאה

1. ברקוביץ (אחריות עו"ד ; ע"א 2640/24) : קבוע לחודש אוקטובר 2026
2. עזבון פלונית נ' טרם (לידה מוקדמת שאובחנה ככאבי גב ; ע"א 9034/23) : קבוע לחודש מרץ 2026
3. גדרה (האם צריך להזהיר סייעת שלהרים פח כבד יכול לגרום לנזק ; ע"א 55049-10-24) : קבוע לסוף ינואר 2026
4. עזבון פלוני (ברוטו-נטו ; ע"א 1158/24) : קבוע לחודש מרץ 2026 (פוזנר ופוזנר : האם פחות זה תמיד פחות, צפוי להתפרסם בספר מלצר)

וכן: Save The Date – 16.4.2026, האוניברסיטה העברית

ערב עיון לכבוד פרישתו – מהאוניברסיטה... – של ד"ר אסף פוזנר

לצפייה במצגת (רק שם), רשימת אסמכתאות ובחומרים

נוספים ראו:

www.posner-law.co.il

